

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR
KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 3, 9, 59 IR 69 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 10² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO**

(toliau – Projektas)

(TAP-20-846) (TAIS Nr. 20-7337(2))

2020-06-04 Nr. NV-1541

Vilnius

Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM).

Projekto tikslas. Tobulinti krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą įvedant tarnybinės informacijos institutą, suteikiant krašto apsaugos ministerijai galimybę finansuoti eksperimentinę plėtrą ir inovacinę veiklą gynybos ir saugumo srityje, išplečiant kariams savanoriams socialines garantijas.

Dabartinė situacija. Šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo trūkumai:

- Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas nenumato įsipareigojimo užtikrinti informacijos apsaugą tais atvejais, kai bendradarbiaujant su partneriais užsienio valstybėse, dalyvaujant Europos Sąjungos, NATO ar kitų tarptautinių organizacijų veikloje gaunama neįslaptinta, tačiau tretiesiems asmenims neteiktina ir neplatintina informacija.
- Krašto apsaugos sistemos institucijų veikloje sukuriamą daug informacijos, kurios paviešinimas ar praradimas sukeltų neigiamas pasekmes gynybos institucijų interesams, tačiau nėra poreikio šią informaciją įslaptinti pagal tokį apsaugos lygį, koks numatytas Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme, todėl nėra galimybių šią informaciją apsaugoti adekvačiomis priemonėmis.
- Siekiant vystyti Lietuvos gynybos ir saugumo pramonę, didinti jos konkurencingumą, atsiranda poreikis finansuoti gynybos ir saugumo srities technologijų ir inovacijų vystymą, pažangių technologijų diegimą, tačiau įstatymuose nenumatyta, kad KAM gali finansuoti eksperimentinę plėtrą ir inovacinę veiklą gynybos ir saugumo srityje.
- Kariams savanoriams tarptautinės operacijos metu nustatyta 15 kalendorinių dienų atostogų garantija, nesiejama su tarnybos tarptautinėje operacijoje trukme, nenumatytas nepanaudotų atostogų kompensavimas, kai dėl tarptautinės operacijos specifikos nėra galimybės karį išleisti atostogų.

Projekto esmė: Siūloma pakeisti ir papildyti Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą. Siūloma:

- numatyti įsipareigojimą užtikrinti užsienio valstybių, ES, NATO ir kitų tarptautinių organizacijų informacijos, kurios teikimas ar platinimas yra ribojamas, apsaugą, taikant užsienio valstybių, ES ar tarptautinių organizacijų nustatytus informacijos apsaugos standartus ir taisykles.
- įvesti tarnybinės informacijos kategoriją ir papildyti įstatymą straipsniu reguliuojančiu tarnybinės informacijos administravimą. Krašto apsaugos sistemos tarnybine informacija

siūloma pripažinti valstybės ir tarnybos paslapties nesudarančią informaciją apie karinius pajėgumus, tarptautinį karinį bendradarbiavimą, karinių teritorijų saugumo organizavimą. Tarnybinė informacija būtų neplatinama ir neskelbiama, o prieinama tik asmenims, kuriems vykdant tarnybines pareigas būtina su ja susipažinti.

- numatyti galimybę KAM finansuoti gynybos ir saugumo pramonę – eksperimentinę plėtrą ir inovacinę veiklą gynybos ir saugumo srityje Technologijų ir inovacijų įstatymo ir Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo nustatyta tvarka, siekiant sudaryti galimybę gauti reikiamą finansavimą ūkio subjektams, kurių produktai gali būti skirti Lietuvos, NATO ar ES gynybiniais pajėgumams stiprinti.
- nustatyti, kad kariams savanoriams nepertraukiamai dalyvaujantiems tarptautinėje karinėje operacijoje 6 mėnesius, būtų suteikiamos 15 kalendorinių dienų atostogų, o už kiekvienus du paskesnius nepertraukiamo dalyvavimo tarptautinėje operacijoje mėnesius papildomai suteikiamos 5 kalendorinės dienos atostogų, neviršijant 30 kalendorinių dienų per metus. Jeigu dėl tarptautinės operacijos specifikos nėra galimybės suteikti atostogų, numatoma kompensuoti nepanaudotas atostogas.

Derinimas. Projektas suderintas su Teisingumo, Finansų, Ekonomikos ir inovacijų ir Sveikatos apsaugos ministerijomis.

Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projektas bus įgyvendinimas iš KAM skirtų biudžeto asignavimų. Kadangi Projekte siūloma suteikti KAM teisę, bet ne prievolę, lėšų poreikis finansuoti gynybos ir saugumo pramonę priklausys nuo priimtų sprendimų dėl technologijų ir inovacijų finansavimo. Įgyvendinus Projektą, bus skatinama vystyti gynybos ir saugumo pramonę, didinamas jos konkurencingumas, bus užtikrintas užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų ir Krašto apsaugos sistemos neskelbtinos informacijos apsauga.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada.

- Projektu siekiama išspręsti neplatintinos, tretiesiems asmenims neteiktinos informacijos (tarnybinės informacijos) apsaugos tik Krašto apsaugos sistemoje klausimą. Tikėtina, kad ir kitos ministerijos ir institucijos susiduria su panašia problema, kai reikėtų apsaugoti informaciją, kurią priskirti įslaptintai informacijai pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą netikslinga arba nepatogu, todėl kad labai pasunkėja tokios informacijos administravimas, kadangi netgi žemiausia slaptumo žyma žymimos informacijos apsaugai keliama aukšti reikalavimai. Reikėtų įvertinti ar analogiškas informacijos ribojimo reglamentavimas yra aktualus ir kitoms institucijoms pvz. Vidaus reikalų, Užsienio reikalų ministerijoms, Valstybės saugumo departamento ir kt. Jeigu šis klausimas aktualus ne tik Krašto apsaugos sistemai, bet ir kitoms institucijoms, reikalingas sprendimas ar neplatintinos, tretiesiems asmenims neteiktinos informacijos apsaugos klausimą spręsti žinybiškai, kiekvienai institucijai per jos veiklą reglamentuojančius įstatymus, ar sistemiškai valstybės mastu, keičiant Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą pvz. įvedant dar vieną įslaptintos informacijos kategoriją „Tarnybinio naudojimo“ arba sumažinant šiuo metu egzistuojančio žemiausio slaptumo lygio „Riboto naudojimo“ informacijos apsaugos reikalavimus. Kadangi Projektu siūlomas tarnybinės informacijos institutas yra tam tikras

informacijos įslaptinimas, įtakojantis specialias šios informacijos administravimo sąlygas, siūlytume klausimą spręsti sistemiškai visą informacijos įslaptinimą reglamentuojant viename - Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme.

- Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Projekte pateikiamą tarnybinio naudojimo informacijos pobūdį (informacija apie karinius pajėgumus, karinių teritorijų saugumo organizavimą) ir informacijos atskleidimo numatomus padarinius (gali pakenkti valstybės saugumo ir gynybos interesams) manytina, kad tokiai informacijai turėtų būti suteiktas tarnybinės paslapties statusas pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą.

Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėjas

Valdas Kiveris